

POSTANOWIENIE

Dnia 24 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Zbigniew Kapiński (przewodniczący)

SSN Anna Dziergawka

SSN Stanisław Stankiewicz (sprawozdawca)

Protokolant Weronika Woźniak

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Krzysztofa Urgacza
w sprawie **M. P.**

oskarżonego z art.13 § 1 k.k. w zw. z art.148 § 1 k.k. w zb z art.157 § 1 k.k. w zw. z
art. 11 § 2 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 24 października 2024 r.,
zażalenia obrońcy oskarżonego

na postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 października 2024 r., sygn. akt II KK
169/24,

o zastosowaniu środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania,
na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k. oraz art. 538 § 2 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie.

Anna Dziergawka Zbigniew Kapiński Stanisław Stankiewicz

Sąd Najwyższy, wyrokiem z dnia 2 października 2024 r., wydanym w sprawie
o sygn. akt II KK 169/24, po rozpoznaniu kasacji wniesionej przez obrońcę
skazanego M. P. , na podstawie art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., uchylił zaskarżony wyrok
Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 7 grudnia 2023 r., sygn. akt II AKa 206/23 i
przekazał sprawę Sądowi Apelacyjnemu w Lublinie do ponownego rozpoznania.
Uchylając to orzeczenie Sąd Najwyższy, na podstawie art. 538 § 2 k.p.k. w zw. z art.

249 § 1 k.p.k. i art. 258 § 2 k.p.k., zastosował na rozprawie kasacyjnej wobec M. P. środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania na okres 2 miesięcy, tj. od dnia 2 października 2024 r. godzina 10:10 do dnia 1 grudnia 2024 r. godzina 10:10.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniósł obrońca oskarżonego M. P. , który zaskarżył je w całości i zarzucił:

„na podst. art. 438 pkt 2 k.p.k. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia, polegającą na:

- obrazie art. 258 § 2 k.p.k. poprzez całkowicie wadliwe uznanie, że na gruncie niniejszej sprawy groźba surowej kary uzasadnia stosowanie środka zapobiegawczego o charakterze izolacyjnym celem zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania, podczas gdy w sprawie zabezpieczono i przeprowadzono wszelkie dowody, oskarżony przez cały tok postępowania nie destabilizował jego biegu, wywiedziono apelację jedynie na korzyść oskarżonego, a przede wszystkim M. P. odbył znaczną część kary orzeczonej przez Sąd I instancji, co uzasadnia pogląd, iż orzeczone kumulatywnie środki zapobiegawcze o charakterze wolnościowym będą stanowiły dostateczną barierę dla oskarżonego przed ryzykiem bezprawnego utrudniania postępowania”.

W oparciu o tak przedstawiony zarzut obrońca wniósł o: „zmianę skarżonego postanowienia poprzez uchylenie tymczasowego aresztowania pod warunkiem złożenia przez oskarżonego, w wyznaczonym przez Sąd terminie, poręczenia majątkowego w kwocie 20.000 zł i orzeczenie w stosunku do M. P. kumulatywnie środków zapobiegawczych o charakterze wolnościowym w postaci dozoru policji 2 razy w tygodniu, zakazu opuszczania kraju połączonego z zatrzymaniem paszportu”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniesione przez obrońcę M. P. zażalenie nie jest zasadne i nie może prowadzić do zmiany zaskarżonego postanowienia.

Podnoszone przez skarżącego w środku odwoławczym okoliczności są chybione. Nie uwzględniają one bowiem zaistnienia w przedmiotowej sprawie tych przesłanek, które Sąd Najwyższy wskazał jako uzasadniające zastosowanie wobec oskarżonego tymczasowego aresztowania.

W żadnym razie nie doszło do obrazy art. 258 § 2 k.p.k., zaś w postanowieniu poddanym kontroli instancyjnej wprost odwołano się m.in. do treści przepisu art. 538 § 2 k.p.k., który jest podstawą prawną do zastosowania środków zapobiegawczych, a w tym tymczasowego aresztowania, gdy doszło do uchylenia zaskarżonego kasacją orzeczenia.

Przed wszystkim przypomnieć należy, że po uchyleniu zaskarżonego kasacją wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 7 grudnia 2023 r., sygn. akt II AKa 206/23, w obrocie prawnym pozostaje nieprawomocny wyrok Sądu Okręgowego w Siedlcach z dnia 20 marca 2023 r., sygn. akt II K 88/22, na mocy którego M. P. skazano za przestępstwo z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k. w zb. z art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., na karę 8 lat pozbawienia wolności. Zatem potrzeba zabezpieczenia dalszego prawidłowego toku prowadzonego postępowania karnego izolacyjnym środkiem zapobiegawczym, znajduje swoją podstawę normatywną w przepisach art. 249 § 1 k.p.k. i art. 258 § 2 k.p.k.

Nie może być także mowy o naruszeniu przez sąd kasacyjny art. 258 § 2 k.p.k. Trafnie bowiem w zaskarżonym orzeczeniu uznano, iż zaistniała wobec M. P. ww. przesłanka szczególna stosowania tymczasowego aresztowania. Przypomnieć ponownie należy, że zgodnie z treścią art. 258 § 2 k.p.k., jeśli oskarżonemu zarzuca się popełnienie zbrodni lub występku zagrożonego karą pozbawienia wolności, której górna granica wynosi co najmniej 8 lat, albo gdy sąd pierwszej instancji skazał go na karę pozbawienia wolności nie niższą niż 3 lata, potrzeba zastosowania tymczasowego aresztowania w celu zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania może być uzasadniona grożącą oskarżonemu surową karą. Brak jest również jakichkolwiek względów - skarżący też ich zresztą nie wskazuje - do stwierdzenia nietrafności konstatacji, że zebrane w sprawie dowody wskazują na duże prawdopodobieństwo, iż oskarżonemu realnie grozi wymierzenie (finalnie)

surowej kary pozbawienia wolności w rozumieniu wskazanego przepisu prawa procesowego.

W kontekście zarzutu naruszenia art. 258 § 2 k.p.k. oraz eksponowania przez obrońcę przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości przypomnieć należy, że przesłanka ta ma charakter autonomiczny i może być podstawą stosowania środka zapobiegawczego niezależnie od podstaw wskazanych w art. 258 § 1 k.p.k. Aktualny pozostaje w dalszym ciągu pogląd wypowiedziany w uchwale składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 18/11 z dnia 19 stycznia 2012 r., I KZP 18/11, zgodnie z którą podstawy stosowania tymczasowego aresztowania określone w art. 258 § 2 k.p.k., przy spełnieniu przesłanek wskazanych w art. 249 § 1 k.p.k. i art. 257 § 1 k.p.k. i przy braku przesłanek negatywnych określonych w art. 259 § 1 i 2 k.p.k., stanowią samodzielne przesłanki szczególne stosowania tego środka zapobiegawczego (OSNKW 2012, z.1, poz.1). Zarówno treść tej uchwały, jak i szeregu innych orzeczeń Sądu Najwyższego (*vide* postanowienia SN: z 26 lutego 2019 r., II KK 178/18; z 20 lutego 2020 r., I KZ 6/20; z 26 października 2020 r., V KZ 46/20; z 16 lutego 2021 r., V KZ 7/21; z 24 sierpnia 2022 r., III KZ 44/22; z 23 kwietnia 2024 r., III KZ 14/24), którą to linię orzeczniczą ten skład Sądu Najwyższego w pełni akceptuje, nie pozostawiają wątpliwości, że art. 258 § 2 k.p.k. wprowadza szczególny rodzaj domniemania w zakresie istnienia obawy, że oskarżony (podejrzany) z uwagi na grożącą mu surową karę, będzie bezprawnie utrudniał postępowanie i tym samym może stanowić samodzielną przesłankę szczególną stosowania tymczasowego aresztowania. Stąd też zastosowanie najsurowszego środka zapobiegawczego, na tej podstawie prawnej, nie wymaga dowodowego wykazywania okoliczności, które przemawiałyby za tym, że oskarżony w warunkach wolnościowych będzie podejmował działania godzące w prawidłowy tok postępowania.

Właśnie z uwagi na grożący zakres odpowiedzialności karnej, za czyn który został M. P. przypisany nieprawomocnym wyrokiem, stosowanie w niepowtarzalnych realiach przedmiotowej sprawy innych środków zapobiegawczych o charakterze wolnościowym, nawet kumulatywnie orzeczonych - jak o to wnosi

obrońca - nie będzie wystarczające do zapewnienia dalszego prawidłowego toku postępowania (przed sądem odwoławczym). Odmienne, subiektywne i polemiczne zapatrywania w tym względzie, zaprezentowane przez autora zażalenia, akcentujące dotychczasowy okres izolacji M. P. , zupełnie nie przekonują, gdyż nie eliminują ryzyka destabilizacji prowadzonego postępowania.

Nie sposób także pominąć, że w niniejszej sprawie, zarówno w czasie orzekania przez sąd kasacyjny na rozprawie w dniu 2 października 2024 r., jak i w toku obecnego posiedzenia Sądu Najwyższego, nie ujawniły się także jakiekolwiek przesłanki negatywne stosowania tymczasowego aresztowania, określone w art. 259 k.p.k. Zresztą okoliczności takich nie przedstawił również obrońca we wniesionym środku odwoławczym.

Niezależnie od przedstawionej powyżej argumentacji, Sąd Najwyższy w niniejszym składzie, akceptuje generalnie trafną konstatację zawartą w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 7 sierpnia 2024 r., sygn. akt I KZ 34/24, w przedmiocie braku racjonalnych podstaw do uchylenia wyroku tylko z uwagi na tryb i datę powołania sędziego.

Z tych wszystkich względów orzeczono, jak na wstępie.

[J.J.]

Anna Dziergawka Zbigniew Kapiński Stanisław Stankiewicz